DOMSTOLENS DOM (sjätte avdelningen)
den 14 mars 1996 *

I mål C-315/94,

angående en begäran enligt artikel 177 i EG-fördraget, från Arbeitsgericht Bielefeld (Tyskland), att domstolen skall meddela ett förhandsavgörande i det vid den nationella domstolen anhängiga målet mellan

Peter de Vos

och

Stadt Bielefeld,

angående tolkningen av artikel 7 i rådets förordning (EEG) nr 1612/68 av den 15 oktober 1968 om arbetskraftens fria rörlighet inom gemenskapen (EGT nr L 257, s. 2),

meddelar

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden C.N. Kakouris samt domarna G. Hirsch, F.A. Schockweiler, P.J.G. Kapteyn (referent) och J.L. Murray,

* Rättegångsspråk: tyska.

generaladvokat: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
justitiesekreterare: R. Grass,

med beaktande av de skriftliga yttranden som har inkommit från:

— Stadt Bielefeld, genom Marion Weike, Stadtverwaltungsdirektorin der Stadt Bielefeld, i egenskap av ombud,

— Tysklands regering, genom Ernst Röder, Ministerialrat, förbundsekonomiministeriet, och Bernd Kloke, Oberregierungsrat, samma ministerium, båda i egenskap av ombud,

— Sveriges regering, genom rättschefen Lotty Nordling, i egenskap av ombud,

— Europeiska gemenskapernas kommission, genom Christopher Docksey och Günter Wilms, båda rättstjänsten, i egenskap av ombud,

med hänsyn till referentens rapport,

och efter att den 14 december 1995 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Arbeitsgericht Bielefeld har genom beslut av den 3 november 1994, som har inkommit till domstolens kansli den 29 november samma år, i enlighet med

artikel 177 i EG-fördraget begärt att domstolen skall meddela ett förhandsavgörande angående en fråga som rör tolkningen av artikel 7 i rådets förordning (EEG) nr 1612/68 av den 15 oktober 1968 om arbetskraftens fria rörlighet inom gemenskapen (EGT nr L 257, s. 2, nedan kallad förordning nr 1612/68).

2 Denna fråga har uppkommit i en tvist mellan Peter de Vos (nedan kallad käranden), belgisk medborgare, och Stadt Bielefeld (nedan kallad svaranden) hos vilken den förstnämnde är anställd som överläkare (Oberarzt).

3 I ett kollektivavtal av den 4 november 1966 (nedan kallat CC-pensionsavtalet, vilket är tillämpligt på anställda hos Förbundsrepubliken Tyskland och dess delstater samt på anställda i kommunala bolag och förvaltningar, föreskrivs för personer i kärandens ställning en kompletterande pensionsförsäkring med efterlevandeskydd hos Versorgungsanstalt des Bund und der Länder (Förbundsrepublikens och delstaternas pensionsförsäkringskassa, nedan kallad VBL). Enligt artikel 29 i VBL: s stadga skall arbetsgivaren varje månad betala in avgifter för den anställde till detta organ.

4 Käranden fullgjorde sin värnplikt i den belgiska armén från den 29 mars 1993 till den 1 mars 1994. Svaranden betalade under denna period inte in några avgifter till VBL för käranden. Sistnämnda organ beslutade därför att utesluta käranden från den 28 mars 1993 till den 2 mars 1994.

5 Av handlingarna i akten framgår att alla tyskar som är över 18 år gamla är skyldiga att göra värnplikt enligt artikel 1 i Wehrpflichtgesetz (värnpliktslagen, nedan kallad WPFLG, *BGBl* 1994, I, s. 1505).

6 I artikel 1 i Gesetz über den Schutz des Arbeitsplatzes bei Einberufung zum Wehrdienst (lag om anställningsskydd vid inkallelse till värnpliktstjänstgöring, nedan kallad APSG, *BGBl* 1980, I, s. 425) föreskrivs följande:

"Artikel 1

1) När en arbetstagare inkallas till värnpliktstjänstgöring eller till repetitionsövning är dennes anställningsavtal suspenderat under denna period.

2) När det är fråga om en offentligt anställd är arbetsgivaren skyldig att, under den period som den anställde är inkallad till militärtjänst, fortsätta att betala lön till den anställde som under semester. De speciella förmåner som den enskilde har rätt till vid semester ingår inte i lönen.

..."

7 I artikel 14a i APSG stadgas följande:

"1) Inkallelse till värnpliktstjänstgöring eller till repetitionsövning skall inte påverka rätten till en kompletterande pensionsförsäkring med efterlevandeskydd för offentligt anställda. Detta gäller även när denna kompletterande försäkring garanteras genom en försäkring med ett högre belopp eller på något annat sätt.

2) Arbetsgivaren är skyldig att fortsätta att inbetala avgifter (varav viss del härrör från arbetsgivaren och viss del från arbetstagaren) under den tid som

militärtjänsten varar och detta med samma belopp som skulle ha inbetalats om anställningsavtalet inte hade suspenderats på grund av att arbetstagaren inkallats till militärtjänst.

Sedan militärtjänsten avslutats skall arbetsgivaren till förbundsförsvarsministern eller till en av denne utsedd myndighet uppge vilka avgifter som hänför sig till tiden för militärtjänsten för att erhålla återbetalning därav.

Den andra meningen är inte tillämplig i de fall som avses i artikel 1.2.

Ansökningar om återbetalning skall göras under det år som följer efter militärtjänstens slut. De ändringar avseende avgiftsbeloppet som inträffar efter militärtjänsten skall inte beaktas."

8 I den talan som käranden väckt vid Arbeitsgericht Bielefeld gör denne, med stöd av artikel 48 i EG-fördraget och av artikel 7 i förordning nr 1612/68 vilka enligt honom innebär ett förbud mot varje diskriminering på grund av nationalitet av arbetstagare i medlemsstaterna, gällande att svaranden är skyldig att till VBL betala in avgifter för den tid under vilken han har gjort militärtjänst.

9 I artikel 7 i förordning nr 1612/68 föreskrivs följande:

"1. En arbetstagare som är medborgare i en medlemsstat får inom en annan medlemsstats territorium inte på grund av sin nationalitet behandlas annorlunda än landets egna arbetstagare i fråga om anställnings-och arbetsvillkor, speciellt vad avser lön, avskedande och, om han eller hon skulle bli arbetslös, återinsättande i arbete eller återanställning.

2. Arbetstagaren skall åtnjuta samma sociala och skattemässiga förmåner som landets medborgare.

..."

10 Arbeitsgericht Bielefeld, som anser att tvisten gäller frågor om tolkning av gemenskapsrätten, har beslutat att vilandeförklara målet och i en begäran om förhandsavgörande ställa följande fråga till domstolen:

"Skall artikel 7.1 och 7.2 i rådets förordning nr 1612/68 av den 15 oktober 1968 om arbetskraftens fria rörlighet inom gemenskapen tolkas på så sätt att en arbetstagare, som är medborgare i en medlemsstat men som är anställd inom en annan medlemsstats territorium, har rätt att få avgifter (varav viss del härrör från arbetsgivaren och viss del från arbetstagaren) till en kompletterande pensionsförsäkringskassa med efterlevandeskydd för offentligt anställda fortsatt inbetalda med samma belopp som skulle ha inbetalats om dennes anställningsavtal inte hade suspenderats på grund av att denne inkallats till militärtjänst, även om en sådan rätt föreskrivs för medborgare i nämnda stat som är offentligt anställda och gör militärtjänst i den staten?"

11 Svaranden och den tyska regeringen har i huvudsak gjort gällande att arbetsgivarens skyldighet att fortsätta att betala in avgifter för offentligt anställda som gör militärtjänst är fast förenad med den skyldighet som förbundsförsvarsministern har enligt APSG att till arbetsgivaren återbetala de inbetalade avgifterna. Den sistnämnda återbetalningsskyldigheten följer av den omsorgsplikt som Förbundsrepubliken har gentemot dem som inkallas till militärtjänst och utgör följaktligen inte en skyldighet som följer av anställningsavtalet. De har i detta avseende hävdat att domstolens dom av den 15 oktober 1969, Ugliola (15/69, Rec. s. 363), avsåg ett fall som skiljer sig från det förevarande.

12 Den tyska regeringen har vidare gjort gällande att arbetsgivarens skyldighet att under den tid som militärtjänsten pågår fortsätta att betala in avgifter till det avtalade kompletterande pensionsförsäkringssystemet med efterlevandeskydd, för vilka han sedan kan ansöka om återbetalning hos förbundsförsvarsministern, enbart föreskrivs av tekniskt-administrativa skäl.

13 Den svenska regeringen har för sin del anfört att de avgifter som, direkt eller indirekt, inbetalas när en arbetstagare gör militärtjänst skall anses utgöra en ersättning för denna tjänstgöring och att de under inga omständigheter kan anses avse anställnings-eller arbetsvillkor. De kan inte heller anses utgöra en social förmån som skall utges till arbetstagare från andra medlemsstater vilka befinner sig i samma situation som statens egna medborgare.

14 Det finns anledning att till en början undersöka om det, i enlighet med artikel 7.1 i förordning nr 1612/68, finns någon koppling mellan det system som garanterar att avgifterna till pensionsförsäkringssystemet med efterlevandeskydd fortsätter att inbetalas när en arbetstagare gör sin militärtjänst och den berördes anställnings-och arbetsvillkor.

15 Det är i detta avseende viktigt att konstatera att arbetsgivarens avgift till det kompletterande pensionsförsäkringssystemet med efterlevandeskydd utgör en del av lönen, eftersom det rör sig om en ekonomisk förmån som i enlighet med CC-pensionsavtalet utges av arbetsgivaren till arbetstagaren på grund av anställningsförhållandet. När emellertid den sistnämnde fullgör sina militära åligganden suspenderas anställningsavtalet. Härav följer att arbetsgivarens skyldighet att betala in avgifter inom ramen för anställningsavtalet också är suspenderad.

16 Även om arbetsgivaren enligt artikel 14a.2 måste fortsätta att betala in avgifter (varav viss del härrör från arbetsgivaren och viss del från arbetstagaren) under tiden för militärtjänsten, och det med samma belopp som skulle ha inbetalats om anställningsavtalet inte hade suspenderats på grund av att arbetstagaren inkallats till militärtjänst, gäller inte desto mindre att denna skyldighet för arbetsgivaren inte är knuten till anställningsavtalet.

17 Som generaladvokaten har påpekat i punkt 33 i sitt förslag till avgörande, skiljer sig det förevarande målet härigenom från det mål som har gett upphov till den ovan nämnda domen Ugliola. Medan det i sistnämnda mål var fråga om artikel 6 i APSG — enligt vilken arbetsgivaren var skyldig att beakta frånvaro som berodde på militärtjänst genom att särskilt den tid som militärtjänsten varat skulle beaktas vid bestämmandet av anställningstidens längd — är det i förevarande mål fråga om artikel 14a.2 i APSG, vilken inte innebär någon skyldighet som faller inom ramen för anställnings-och arbetsvillkor. Arbetsgivarens uppgift är enligt sistnämnda bestämmelse begränsad till ett samarbete med förbundsförvaltningen genom att arbetsgivaren för den sistnämndas räkning av tekniskt-administrativa skäl förskotterar de avgifter som han och arbetstagaren skulle ha varit skyldiga att inbetala om anställningsavtalet inte hade suspenderats.

18 Det måste följaktligen fastställas att fortsatta inbetalningar av avgifter till ett kompletterande pensionsförsäkringssystem med efterlevandeskydd, såsom det som föreskrivs i tysk lagstiftning, inte beror på en i lag eller avtal föreskriven skyldighet för arbetsgivaren beträffande anställnings-och arbetsvillkor i den mening som avses i artikel 7.1 i förordning nr 1612/68, utan i stället utgör en förmån som staten själv beviljar de inkallade, för att delvis kompensera dessa för verkningarna av att de är skyldiga att göra militärtjänst.

19 Under sådana omständigheter måste det undersökas om en medlemsstat enligt artikel 7.2 i förordning nr 1612/68 är skyldig att tillhandahålla en sådan förmån för medborgare i andra medlemsstater som innehar en anställning inom dess territorium, när dessa medborgare fullgör militära förpliktelser som de har mot den egna staten.

20 Domstolen har i detta avseende redan förklarat att med sociala förmåner skall förstås alla förmåner som, oavsett om de är kopplade till ett anställningsavtal eller inte, generellt utgår till det egna landets arbetstagare på grund av att de senare är arbetstagare i objektiv mening, eller enbart på grund av att de är bosatta inom landets territorium. Att dessa förmåner även kommer att omfatta arbetstagare som är medborgare i andra medlemsstater skulle därför kunna underlätta de senares rörlighet inom gemenskapen (domar av den 31 maj 1979, Even, 207/78, Rec. s. 2019, punkt 22, och av den 27 maj 1993, Schmid, C-310/91, Rec. s. I-2011, punkt 18).

21 Såsom ovan har konstaterats är syftet med en sådan förmån som den som föreskrivs i den tyska lagstiftningen för vissa kategorier av nationella arbetstagare, att delvis kompensera dem som har inkallats för verkningarna av att de är skyldiga att göra militärtjänst.

22 En sådan förmån, som huvudsakligen är kopplad till fullgörandet av militärtjänst, kan följaktligen inte anses utgå till nationella arbetstagare på grund av att dessa är arbetstagare i objektiv mening, eller enbart på grund av att de är bosatta inom landets territorium. Förmånen saknar därmed de kännetecken som är utmärkande för sådana sociala förmåner som avses i artikel 7.2 i förordning nr 1612/68.

23 Den fråga som har ställts skall således besvaras så, att artikel 7.1 och 7.2 i förordning nr 1612/68 skall tolkas på så sätt att en arbetstagare, som är medborgare i en medlemsstat men är anställd inom en annan medlemsstats territorium, inte har rätt att få avgifter till en kompletterande pensionsförsäkringskassa med efterlevandeskydd för offentligt anställda (varav viss del härrör från arbetsgivaren och viss del från arbetstagaren) fortsatt inbetalda med samma belopp som skulle ha inbetalats om dennes anställningsavtal inte hade suspenderats på grund av att denne inkallats till militärtjänst, även om en sådan rätt föreskrivs för medborgare i nämnda stat som är offentligt anställda och gör militärtjänst i den staten.

Rättegångskostnader

24 De kostnader som har förorsakats den tyska och den svenska regeringen samt Europeiska gemenskapernas kommission, som har inkommit med yttranden till domstolen, är inte ersättningsgilla. Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

— angående den fråga som genom beslut av den 3 november 1994 förts vidare av Arbeitsgericht Bielefeld — följande dom:

Artikel 7.1 och 7.2 i rådets förordning (EEG) nr 1612/68 av den 15 oktober 1968 om arbetskraftens fria rörlighet inom gemenskapen skall tolkas på så sätt att en arbetstagare, som är medborgare i en medlemsstat men är anställd inom en annan medlemsstats territorium, inte kan göra anspråk på att avgifter (varav viss del härrör från arbetsgivaren och viss del från arbetstagaren) till en kompletterande pensionsförsäkringskassa med efterlevandeskydd för offentligt anställda skall fortsätta att inbetalas med samma belopp som skulle ha inbetalats om dennes anställningsavtal inte hade suspenderats på grund av att denne inkallats till militärtjänst, även om en sådan rätt föreskrivs för medborgare i nämnda stat som är offentligt anställda och gör militärtjänst i den staten.

Kakouris Hirsch Schockweiler

Kapteyn Murray

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 14 mars 1996.

R. Grass

Justitiesekreterare

C.N. Kakouris

Ordförande på sjätte avdelningen